

Alumniberichten najaar 2002

High Tea in Cafe restaurant Lofen, Domplein 17 Utrecht; zaterdag 23 november 2002, 13.30u

Philosophical High Tea: diverse lekkers met onbeperkt koffie of thee in diverse smaken. Als spreker treedt op Jan Vorstenbosch. Het thema: Filosofie van de huishoudelijke apparaten. Geschiedenis, nut en noodzaak zullen genoegzaam bekend zijn. Aan de orde zal zijn, betekenis en implicatie voor de levenssfeer en wellicht, aansluitend op de alumnidag, de betekenis van huishoudelijke apparaten voor de 'de relatie van onszelf tot onszelf'. Kosten: voor leden 12 euro, voor niet leden 17 Euro.

Opgeven: per overschrijving onder vermelding van 'High Tea'. Het gironummer is: 2294471, t.n.v. Autarkeia, p/a Steve Bikostraat 262, 3573 BG Utrecht.

Alumni dag, zaterdag 6 april 2002; actuele thema's door de eeuwen heen

's Ochtends in het Auditorium van de Uithof toont Wim Cardux —lid van het College van Bestuur— de recente ontwikkelingen rond de Utrechtse Universiteit; de groei van de studentenaantallen en een verschuiving van beta-universiteit naar gamma- en alfa. Paul Schnabel van het Sociaal Cultureel Planbureau wijst er bij al dit vooruitgangsoptimisme op dat van alle toekomstprognoses die hij vanuit zijn werk gelezen heeft, er geen één is uitgekomen. Slechts één cijfer klopte: de groei van het aantal passagiers van Schiphol. Afijn, Schuhmann merkte tijdens zijn colleges ook fijntjes op dat de actualiteit in de krant vandaag eigenlijk niets meer waard is; morgen moet je immers alweer een nieuwe krant kopen.

Tijd dus om na een geanimeerd gesprekje met directe (ex-)collega's van het Ministerie, het gezelschap op te zoeken van filosofen die andere zaken, die ertoe doen, bespreken: Keimpe Algra, Christiane Seidel en Lotte Jensen

Na een kort woord van de voorzitter van Autarkeia en een korte ledenvergadering in het pand van Theaterwetenschap op de Kromme Nieuwe gracht 20, krijgt professor Algra het woord.

Aan de hand van zijn boek de Hellenistische ethiek maakt Algra het publiek gaandeweg duidelijk dat het analysekader 'egoïsme-altruïsme' niet toepasbaar is op het sociaal-ethisch denken in de Helleense periode.

Deze hedendaagse begrippen

bestónden niet eens in de denkwereld van de helleense Griek. Aan de hand van enkele uitgedeelde citaten wordt het geboeid luisterende en meeredenerende publiek duidelijk hoe de tekstfragmenten uit de werken van Aristoteles, Cicero, Diogenes Laertius, Epicurus en Plutarchus wél geïnterpreteerd moeten worden; mede op basis van conclusies van Julia Annas (m.n. *The Mortality of Happiness* van 1993).

Na de theepauze om 15.45 uur gaat Drs. Christiane Seidel in op 'de relatie van onszelf tot onszelf'. Dat blijkt wat meer gecompliceerd dan een eerste blik doet vermoeden. De relatie kan gesplitst worden in een eerste-persoons-perspectief, een narratief zelf en een waarden-oriënterend zelf. Aan de hand van de citaten in een hand-out ontlokt Christiane commentaar en reactie bij de aanwezige alumni.

Dr. Lotte Jensen stelt zich als doel het publiek te informeren over een tweetal nieuwe namen van Nederlandse vrouwelijke filosofen, in aanvulling op het rijtje van vijf dat betrekkelijk snel genoemd wordt door de aanwezigen.

Ook zij heeft enkele citaten op een tweetal A4'tjes uitgedeeld. Dat helpt om de aanwezigen te laten zien hoe twee vrouwelijke filosofen enkele eeuwen geleden pionierden in het vak. De informatie over deze twee nieuwe filosofen zullen als lemma terug te vinden zijn in het dictionary of Dutch Philosophers in the 17th and 18th century (Thoenes Press, London; vermoedelijk in 2003):

- Josina Carolina van Lynden met het werk 'Logica of Redenkunde' (1770);
- Petronella Johanna de Timmerman met 'Nagelaatene gedichten' (1786).

Na afloop maakten veel alumni gebruik van de gelegenheid om even na te borrelen, contacten aan te halen en nieuwe contacten te leggen; ook met enkele alumni van andere studierichtingen. De redactie dankt de sprekers en Nico Krijn voor de foto's die met ieders toestemming geplaatst mochten worden.

Nieuws van de faculteit

- Het project "Naar een nieuwe editie van Descartes", dat geleid wordt door Prof. dr. Theo Verbeek, heeft aan het begin van dit jaar twee dissertaties opgeleverd. Op 4 maart promoveerde Erik-Jan Bos op een tekstuitgave van de briefwisseling tussen de Franse wijsgeer Descartes (1596-1650) en de Utrechtse hoogleraar in de theoretische geneeskunde Henricus Regius (1598-1679). De tekstuitgave is voorzien van een inleiding. Diezelfde week, op 6 maart, promoveerde Mathijs van Otegem op een dissertatie die een bibliografie behelst van de werken van Descartes die gedrukt werden tussen 1637-1704. Beide dissertaties zijn uitgegeven door de Faculteit Wijsbegeerte in de serie Quaestiones Infnitae.

Het project zal binnenkort afgerond worden door de dissertatie van Corinna Vermeulen, die een editie voorbereidt van de Latijnse vertaling van het discours, de Dioptrique en de Météores door Étienne de Courcelles (Specimina philosophiae, Amsterdam 1644). Intussen is een nieuw project van start gegaan dat moet uitmonden in een nieuwe kritisch-historische editie van de correspondentie van Descartes. Hierop zijn sinds 16 april aangesteld Dr. Erik-Jan Bos en Dr. Jeroen van de Ven. Beiden werken o.l.v Prof. Dr. Th. Verbeek aan een pilot editie over het jaar 1643, die begin 2003 klaar moet zijn.

- Per 1 augustus: Christiane Seidel heeft de UU verruild voor de UvA voor een promotiestudie.
- Ook Dr. J. A. M. Bransen vertrekt per 1 september bij de universiteit Utrecht. Hij wordt hoogleraar bij de KUN aan de pedagogische faculteit. Op 17 september is er om 16.00 uur een korte afscheidslezing met daarna een receptie in het Bestuursgebouw, Heidelberglaan 8, de Uithof. Alle alumni die afscheid willen nemen van Jan zijn hiervoor uitgenodigd. De precieze zaal is nog niet bekend, maar als u naar de onderwijsadministratie 444 (vierde verdieping) gaat kan men u daar de locatie meedelen

Quo vadis?

*In 5 regels, alumni aan het woord: **Diets van Vessem**. Wat doet u (werk en privé)? Wat doet u met*

filosofie? Wat wilt u doen met filosofie? Wat wilt u dat Autarkeia voor u doet?

Ik ben huisman. Het filosofische denksysteem gebruik ik dag en nacht om te proberen er achter te komen hoe de wereld in elkaar zit, en om uit te rafelen wat de mensen zeggen en willen, en wat dan klopt en niet klopt. Daar moet ik wel mee doorgaan; 'fate'. Alles wat Autarkeia voor mij doet neem ik dankbaar in ontvangst. In Utrecht en Damascus heeft men mij verteld wat voor ideeën de filosofen verspreid hebben. In Auckland en Oxford hebben kundige lieden getracht mij te leren efficiënt gebruik te maken van het door Onze Lieve Heer in mijn bol gebracht computertje. En het is leuk om jullie weer te zien. Groet, Diets van Vessem.

Alumn'ukjes

1. **Reünie;** Rogiér A.M. Cenin wil met een aantal oud studie genoten van filosofie uit het jaar

(rond) 1992 een reünie organiseren en vraagt hierover een melding in het blad van Autarkeia te plaatsen. Bij deze. Mensen kunnen hun interesse laten blijken met een email of met een telefoontje. (030-2317672; rogiér.cenin@wanadoo.nl of rc@uvh.nl). Meer info volgt via Illuster !!!

2. **Boeken (nieuwe aanwinsten in de bibliotheek)**

- *Achterhuis, Sperna Weiland, Teppema en De Visser; De Denkers. (2000).*

Het woord vooraf meldt dat Francis Bacon in het begin van de 17e eeuw opmerkte dat het een heidense klus is om de belangrijkste ontwikkelingen op politiek, wetenschappelijk en godsdienstig gebied bij te houden. Bacon was echter overtuigd van de noodzaak om een grote lijn te ontdekken in de razendsnelle ontwikkelingen en de heftige onenigheden in godsdiensten, politiek, natuurwetenschappen en filosofie. Een overzicht van onze intellectuele hoogte- en diepte punten blijft onontbeerlijk. De encyclopedisten van de 18^e eeuw waren al kennismanagers. Kant sprak over de noodzaak van een denkeconomie. Hegel beschreef het project als een poging 'de tijd in begrippen te vatten'.

In 1985 startten de auteurs met de hachelijke onderneming om een overzicht van de belangrijkste intellectuele ontwikkelingen in de 20^e eeuw te maken. In een tiental pagina's per filosoof/wetenschapper, passerden 60 beroemde namen de revue; van William James (filosofie /psychologie) tot Umberto Eco (taalwetenschap/literatuur).

Een willekeurige greep: Ricoeur, Paul. Hij doceerde in Straatsbourg, Sorbone, Nanterre en overzees aan Amerikaanse universiteiten, bestudeerde Jaspers, Husserl en Gabriël Marcel, werkte vanuit een protestantse en fenomenologische benadering en kreeg eredoctoraten van Nijmegen en Tilburg. De centrale vraag in zijn werk: Hoe kan de zin van het leven in het menselijk bestaan begrepen worden? Meer weten: het bibliotheek kenmerk is 46.9.DEN3.

- *Rothbart; Explaining the Growth of Scientific Knowledge, metaphors, models and meanings (1997)*

Rothbart onderzoekt de betekenis en rol van de analogie, de metafoor en het model voor de groei van kennis.

Met name de hypothese-ontwikkeling die sinds Feyerabend, Russell Hanson and Kuhn in zijn beleving een filosofisch 'pivotal' is voor het juiste begrip van het karakter van wetenschappelijke kennis. Hij laat zien dat analoge modellering en metaforische beschrijving centrale rollen spelen in de formatie van wetenschappelijke ideeën. In veel periodes is de wetenschappelijke kennis vooruitgegaan door de creatieve inzichten voortkomend uit analogische verbanden tussen twee overduidelijk verschillende domeinen. In een aantal hoofdstukken neemt Rothbart de lezer mee langs de kenmerken, verworvenheden en betekenis van modellen, metaforen en prototypen.

- *Williams: Problems of Knowledge., a critical introduction to epistemology (2001).*

Williams bespreekt de kennisleer aan de hand van een vijftal —niet onafhankelijke— problemen: van het analytische (wat is kennis), van de demarcatie, van de methode, van het scepticisme en het probleem van de waarde. Aan de hand hiervan verklaart en bekritiseert hij de hedendaagse hoofdstromen (fundamentalisme, coherentie theorie en de naturalistische theorieën) alvorens zijn eigen contextuele benadering als alternatief te bieden.

Internet Philosophique

De veelheid en verscheidenheid van het aanbod aan filosofieboeken stemt menigmaal tot euforie (véél) dan wel somberheid (te weinig tijd om werkelijk kennis van al dat aanbod te nemen). Hetzelfde geldt voor het filosofie-aanbod op Internet. Ter illustratie, een paar krenten uit de pap.

- Algemene en gedetailleerde informatie over filosofen en filosofie is te vinden op een waaier van sites:
- [Welkom bij Filosofie.nl \(www.filosofie.nl\)](http://www.filosofie.nl)
- [Nederlandse Filosofie Links \(www.fambof.nl/filosofielinks/\)](http://www.fambof.nl/filosofielinks/)
- [The Internet Encyclopedia of Philosophy \(www.utm.edu/research/iep\)](http://www.utm.edu/research/iep)
- [Index of /filosofie \(http://members.lycos.nl/filosofie/\)](http://members.lycos.nl/filosofie/)

- [Fav's laurent: Philosophy](http://www.mijneigenfavorieten.nl/laurent/index.shtml?s=Filosofie) (www.mijneigenfavorieten.nl/laurent/index.shtml?s=Filosofie)
- Alles in één' is te vinden bij de site van bijv. [Filosofie Magazine](http://www.filosofiemagazine.nl) (www.filosofiemagazine.nl)
- En onze eigen website natuurlijk met alle informatie uit de eerdere nieuwsbrieven [Autarkeia](http://www.phil.uu.nl/alumni/autarkeia.html): (<http://www.phil.uu.nl/alumni/autarkeia.html>).

Adressen van de bestuursleden;e-mail: bureau@phil.uu.nl.

Will Jagtenberg, email: bockel@uni-one.nl Lotte Jensen; email: lotte.jensen@wxs.nl

Vz. Bernard Verlaan: email bjernv@dds.nl. Lies de Regt, tel.:030-2716953

De contributie bedraagt € 7,= (zeven EURO) per jaar. Het gironummer is 2294471, t.n.v. Autarkeia, p/a Steve Bikostraat 262, 3573 BG Utrecht. Facultaire contact persoon: Erna Kas: Erna.Kas@phil.uu.nl